

1036

สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวปวีณา ศรีบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-208-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 16893682

STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Paweena Sriboon

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-208-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร
 โดย   นางสาวปวีณา ศรีบูรณ์
 ภาควิชา   พลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาลี หอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สันทิ กงสุวรรณ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สันทิ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลาวัณย์ สุกกรี

..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกรี)

เทพวาลี หอมสนิท

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาลี หอมสนิท)

รัชณี ขวัญบุญจันทร์

..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจันทร์)

ทิพย์ศิริ กาญจนवासี

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์ศิริ กาญจนवासี)

เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์

..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

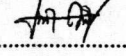
ปวีณา ศรีบูรณ์ : สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร (STATE AND PROBLEMS
NARCOTIC PREVENTION OPERATION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK
METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เทพวณี หอมสนิท, 147 หน้า ISBN 974-634-208-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพ และเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน
ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นและส่งแบบสอบถาม จำนวน 111ฉบับ ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 111 แห่ง โดยผู้ตอบ
แบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้รับผิดชอบงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน
จำนวน 110 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 99.10 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีคณะกรรมการป้องกันยาเสพติด
มีการวางแผนการดำเนินงาน มีการนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาเสพติด
มีการจัดกิจกรรมเสริมความรู้เรื่องยาเสพติด และมีการสำรวจการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งพบว่า มีการใช้บุหรี่มากที่สุด
รองลงมา คือ สารระเหย แอมเฟตามีน สุรา กัญชา และเฮโรอีน ตามลำดับ
2. ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ การขอ
ความร่วมมือจากผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหายาเสพติด การได้รับการนิเทศงานป้องกันยาเสพติดจากศึกษานิเทศก์ การดูแล
สถานที่ลับตาที่เอื้อต่อการเสพยาเสพติด และประสบการณ์ของครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติด
3. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ระหว่างโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาด
ใหญ่พิเศษ พบว่า เป็นปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า การนำผล
การนิเทศมาใช้ในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เป็นปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... พลศึกษา .....
สาขาวิชา ..... สุขศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2538 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... เทพวณี หอมสนิท .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... - .....

C741326 : MAJOR HEALTH EDUCATION
KEY WORD: STATE / PROBLEMS / OPERATION / NARCOTIC PREVENTION

PAWEENA SRIBOON : STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION OPERATION
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
TEPWANEE S. HOMSANIT, H.S.D. 147 pp. ISBN 974-634-208-8

The purposes of the research were to investigate the state and compare the problems in narcotic prevention operation in secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General Education in the Bangkok Metropolis. One hundred and eleven constructed questionnaires were distributed to the school administrators and the teachers who were in charge of narcotic prevention in secondary schools. One hundred and ten responses, accounting for 99.10 percent, were returned. The obtained data were then analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations. One-way Analysis of Variance and Scheffe' test were also utilized to determine the significant differences at the .05 level among three sizes of schools: mid-size schools, large schools, and extra large schools.

The results of the study were as follows :

1. Most schools had the narcotic prevention committee for planning, supervision, and evaluation of the program. Counselling services which also provided for students who had drug problems. The school was access to drug prevention activities. The narcotic that were found in schools included cigarettes, volatile solvents, amphetamines, alcohol, marihuana, and heroin, respectively.
2. Problems about narcotic prevention operation were mostly found to be at a "moderate" level. These problems included guardians collaboration, supervision from educational supervisors, inspection of possible hiding out of sight places for drug use, and teacher's narcotic prevention operation experience.
3. There were no significant differences with the problems among the three sizes of schools in the narcotic prevention areas at the .05 level except when considering the supervising results, the extra large schools had more significant problems than the mid-size schools at the .05 level.

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ทพวณีย์ หอมสนิท
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และคณาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนทั้ง 110 โรงเรียน ซึ่งช่วยให้การสำรวจเครื่องมือ และการเก็บข้อมูลสำเร็จลงได้ด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณกรกมล เก่าวสมบัติ ที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และอนุเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัย ได้นำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย เป็นเงิน 2,850 บาท

คุณงามความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ คุณตา คุณยาย คุณพ่อ คุณแม่ คุณศรราชูท ศรีบุรณ์ คุณนที ศรีบุรณ์ ครอบครัวจันทร์แสง ครอบครัวกุ่มศิริ และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
งานวิจัยในประเทศ.....	22
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	30
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	122
ประวัติผู้เขียน.....	147

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	43
2	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพของอาจารย์ผู้รับผิดชอบงานป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	45
3	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน.....	48
4	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	50
5	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดใน โรงเรียนมัศึกษาด้านการวางแผนการดำเนินงาน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน.....	53
6	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดใน โรงเรียนมัศึกษาด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน..	56
7	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดใน โรงเรียนมัศึกษาด้านการติดตามและประเมินผลจำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	71
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ ของปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยส่วนรวม จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน.....	74
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ ของปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัศึกษาด้านการวางแผนการดำเนินงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	76

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ ของปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันฮาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	77
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ ของปัญหาการดำเนินงาน ป้องกันฮาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	82
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาการนำผลการนิเทศมาใช้ ในการดำเนินงานป้องกันฮาเสพติดในโรงเรียน.....	85
13	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการนำผลการนิเทศมาใช้ ในการดำเนินงานป้องกันฮาเสพติดในโรงเรียนเป็นรายคู่.....	86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย